

А Д В О К А Т
БОБЕР Андрій Михайлович
С В І Д О Ц Т В О

про право на зайняття адвокатською діяльністю № 1466 від 17 грудня 2008 року
79022, м. Львів, вул. Городоцька, 241а/59 тел. 067 245 98 94

«12» березня 2018 р.

Асоціація психіатрів України
04080, м. Київ, вул. Кирилівська, 103 корпус 2

АДВОКАТСЬКИЙ ЗАПИТ

(в порядку ст. 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»)

В провадженні Львівського окружного адміністративного суду знаходиться адміністративна справа № 813/580/18 за адміністративним позовом Котило Олега Дмитровича до Самбірської міської ради, треті особи Самбірська районна рада, Департамент охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації, Львівська обласна профспілка працівників охорони здоров'я, Львівська обласна рада про визнання протиправним та скасування рішення від 23.12.2017 р № 4 «Про реструктуризацію та оптимізацію місцевої мережі медичних установ комунального закладу Самбірської ЦРЛ» в частині ліквідації психіатричного відділення КЗ Самбірської центральної районної лікарні, яке знаходиться на території села Міжгайці Самбірського району Львівської області, та частково Наказу № 11 від 11.01.2018р. КЗ Самбірської центральної районної лікарні «Про реструктуризацію та оптимізацію місцевої мережі КЗ Самбірська ЦРЛ, зокрема ліквідація психіатричного відділення та переведення наркологічного відділення».

Рішенням Самбірської міської ради від 23.12.2017 р № 4 «Про реструктуризацію та оптимізацію місцевої мережі медичних установ комунального закладу Самбірської ЦРЛ» було вирішено ліквідувати психіатричне відділення КЗ Самбірської центральної районної лікарні, яке знаходиться на території села Міжгайці Самбірського району Львівської області, та перевести наркологічне відділення КЗ Самбірської центральної районної лікарні з майном та обладнанням з с. Міжгайці на територію міста Самбора.

Наказом № 11 від 11.01.2018р. КЗ Самбірської центральної районної лікарні «Про реструктуризацію та оптимізацію місцевої мережі КЗ Самбірська ЦРЛ, зокрема ліквідація психіатричного відділення та переведення наркологічного відділення» вирішено ліквідувати психіатричне відділення КЗ Самбірської центральної районної лікарні, яке знаходиться на території села Міжгайці Самбірського району Львівської області.

Пацієнти психіатричного відділення КЗ Самбірської центральної районної лікарні, яке знаходиться на території села Міжгайці, Самбірського району, Львівської області, звернулись із заявою від 07.03.2018р. до Самбірської міської ради, КЗ Самбірської центральної районної лікарні Департаменту охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації про відмову від переведення для стаціонарного лікування в інші лікувальні заклади за межами Самбірського району, у випадку ліквідації психіатричного відділення КЗ Самбірської центральної районної лікарні.

Така відмова обґрунтовується тим, що пацієнти є жителями Самбірського району, Старосамбірського району, Турківського району, соціально незахищені та малозабезпечені, в них та їхніх близьких родичів відсутні фінансові можливості для забезпечення лікування на територіально віддалені відстані, адже з метою забезпечення отримання психіатричної допомоги в найменш обмежених, відповідно до психічного стану, умовах, безпосередня комунікація та підтримка соціальних зв'язків з членами сім'ї, близькими родичами, матеріальна підтримка є обов'язковою складовою лікувального процесу, який є тривалим за часом. Також, зміна лікуючого персоналу, який на протязі тривалого часу надає на психіатричну допомогу, так як психіатричне лікування є неодноразовим, а періодичне і триває роками, і володіє повною і детальною

інформацією про особливості захворювання кожного пацієнта, стану здоров'я та необхідні до застосування методики лікування, зміна місцевості лікування (психіатричне відділення знаходиться в сільській місцевості в лісовій зоні, де відповідне середовище, природні умови, сприяють відновленню психічного здоров'я пацієнтів) негативно вплине на лікувальний процес та стан психічного здоров'я пацієнтів, які перебувають на стаціонарному лікуванні.

Відповідно до Гавайської декларації, яка була переглянута та схвалена Генеральною асамблеєю Всесвітньої психіатричної асоціації у Відні у 1983 році, а також Мадридської декларації, прийнятої у 1996 році на X Конгресі ВПА особи, які страждають на психічні захворювання, повинні користуватися тими ж правами громадянина та основними свободами, що й всі інші громадяни. Вони не повинні бути об'єктами дискримінації на ґрунті психічного захворювання. Психічні хворі мають право на професійну, гуманну та достойну допомогу. Вони повинні бути захищені від незаконної експлуатації, негідного ставлення та приниження. Права пацієнтів в галузі психіатричної допомоги є предметом захисту та правового регулювання також таких міжнародно-правових актів, як «Хартія прав психічно хворих пацієнтів» прийнята Генеральною асамблеєю Всесвітньої психіатричної асоціації (Афіни 1989р.), Резолюція Генеральної Асамблеї ООН 46/119 від 17.12.1991р.

Правові та організаційні засади забезпечення громадян психіатричною допомогою на рівні національного законодавства врегульовано Законом України «Про психіатричну допомогу».

Згідно ст. 4 Закону України «Про психіатричну допомогу» психіатрична допомога надається на основі принципів законності, гуманності, додержання прав людини і громадянина, добровільності, доступності та відповідно до сучасного рівня наукових знань, необхідності й достатності заходів лікування з мінімальними соціально-правовими обмеженнями.

Згідно ст. 5 Закону України «Про психіатричну допомогу» Держава гарантує: фінансування надання психіатричної допомоги в обсязі, необхідному для забезпечення гарантованого рівня та належної якості психіатричної допомоги; захист прав, свобод і законних інтересів осіб, які страждають на психічні розлади;

З метою забезпечення громадян різними видами психіатричної допомоги та соціального захисту осіб, які страждають на психічні розлади, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень: створюють мережу психіатричних закладів та організовують надання психіатричної допомоги гарантованого рівня;

забезпечують належні умови для надання психіатричної допомоги та реалізації прав, свобод і законних інтересів осіб, які страждають на психічні розлади;

Згідно ст. 13 Закону України «Про психіатричну допомогу» особа госпіталізується до психіатричного закладу добровільно - на її прохання або за її усвідомленою згодою.

Згідно ст. 1 Закону України «Про психіатричну допомогу» усвідомлена згода особи - це згода, вільно висловлена особою, здатною зрозуміти інформацію, що надається доступним способом, про характер її психічного розладу та прогноз його можливого розвитку, мету, порядок та тривалість надання психіатричної допомоги, методи діагностики, лікування та лікарські засоби, що можуть застосовуватися в процесі надання психіатричної допомоги, їх побічні ефекти та альтернативні методи лікування;

Згідно ч.3 ст. 25 Закону України «Про психіатричну допомогу» особи, яким надається психіатрична допомога, мають право, зокрема, на: одержання психіатричної допомоги в найменш обмежених, відповідно до їх психічного стану, умовах, якщо можливо, за місцем проживання цих осіб, членів їх сім'ї, інших родичів або законних представників.

Згідно ст. 18 Закону України «Про психіатричну допомогу» виписка з психіатричного закладу здійснюється у разі завершення обстеження чи експертизи психічного стану особи або видужання особи чи такої зміни стану її психічного здоров'я, що не потребує подальшого лікування в стаціонарних умовах.

Таким чином, на підставі аналізу наведених положень спеціального закону можна зробити висновок, що психіатрична допомога надається на основі принципів, зокрема, добровільності, доступності, необхідності й достатності заходів лікування з мінімальними соціально-правовими обмеженнями. Підставою для добровільної госпіталізації до психіатричного закладу особи є її прохання або за її усвідомленою згодою, що включає в себе обов'язкове надання цій особі інформації про порядок та тривалість надання психіатричної допомоги, методи діагностики, лікування. Особа, якій надається психіатрична допомога, має право, зокрема, на: одержання психіатричної допомоги в найменш обмежених, відповідно до їх психічного стану, умовах, за

місцем проживання цих осіб, членів їх сім'ї, інших родичів або законних представників. Виписка з психіатричного закладу здійснюється у разі видужання особи чи такої зміни стану її психічного здоров'я, що не потребує подальшого лікування в стаціонарних умовах.

Екстраполювавши наведені законодавчі положення на спірні правовідносини, які є предметом спору у цій справі, можна однозначно стверджувати, що ліквідація психіатричного відділення суперечить ст. ст. 4, 5, 13, 18, 25 Закону України «Про психіатричну допомогу», та грубо порушує права та законні інтереси осіб, яким надається психіатрична допомога, адже всі пацієнти психіатричного відділення є жителями м. Самбора, Самбірського району, інших прилеглих районів, надаючи усвідомлену згоду для добровільної госпіталізації до психіатричного закладу обов'язково враховують умови та порядок надання психіатричної допомоги, оскільки, як правило такі особи, є малозабезпеченими, то першочерговим та визначальним для них є місце знаходження лікувального закладу, так як таке лікування супроводжується проїздом до такого закладу як самими пацієнтами, так і членами їх сім'ї, іншими родичами або законними представниками, і є складовою фінансових затрат лікувального процесу, а відтак реалізацією законодавчо закріпленого принципу доступності психіатричної допомоги. Особливе значення має надання стаціонарної психіатричної допомоги в психіатричному відділенні військовослужбовцям, які перебували в АТО і є жителями Самбірського району та інших прилеглих районів. Стаціонарне лікування в психіатричному відділенні забезпечує реалізацію права на одержання психіатричної допомоги в найменш обмежених, відповідно до їх психічного стану, умовах, так як знаходиться в рекреаційній зоні. Внаслідок ліквідації психіатричного відділення обов'язково необхідно буде виписати всіх пацієнтів, вимушено припинити їхнє стаціонарне лікування, що буде негативно впливати на їх стан здоров'я, адже ніхто з них не погодиться на переведення в інші населені пункти на дуже тривалу відстань, а отже їх виписка не буде пов'язана з їх видужанням чи такою зміною стану її психічного здоров'я, що не потребує подальшого лікування в стаціонарних умовах, а отже буде суперечити законодавчо встановленим підставам для виписки.

Згідно ст. 21 Конституції України усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

Згідно ст. 49 Конституції України Кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена. Держава сприяє розвитку лікувальних закладів усіх форм власності. Держава дбає про розвиток фізичної культури і спорту, забезпечує санітарно-епідемічне благополуччя.

Враховуючи викладене, ліквідація психіатричного відділення грубо порушить принципи доступності заходів лікування з мінімальними соціально-правовими обмеженнями, додержання прав людини і громадянина, гуманності, добровільності та доступності психіатричної допомоги, що законодавчо закріплені в ст. 4 Закону України «Про психіатричну допомогу», а також права осіб, яким надається психіатрична допомога, гарантовані ст. 25 Закону України «Про психіатричну допомогу», зокрема, право на одержання психіатричної допомоги в найменш обмежених, відповідно до їх психічного стану, умовах, за місцем проживання цих осіб, членів їх сім'ї, інших родичів або законних представників.

Також, вважаю дискримінацією прав осіб, яким надається психіатрична допомога, факт повної ліквідації психіатричного відділення, тоді коли суміжне за місцем знаходження наркологічне відділення буде переведено на територію міста Самбора. Тобто, для пацієнтів з наркологічним захворюванням є відповідне фінансування і матеріально-технічне забезпечення, а для осіб з психіатричним захворюванням, що є набагато складнішим і має зовсім інші важкі соціальні наслідки, фінансування не має.

На підставі викладеного, керуючись ст. 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», прошу надати висновок спеціаліста про те, чи є ліквідація психіатричного відділення КЗ Самбірської центральної районної лікарні, яке знаходиться на території села Міжгайці Самбірського району Львівської області, порушенням прав осіб, яким надається психіатрична допомога, передбачених Законом України «Про психіатричну допомогу», міжнародно-правовими актами, предметом яких є охорона і захист прав вищевказаних осіб.

Адвокат

Бобер А.М.